

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA OŚRODKA KULTURY LEŚNEJ W GOŁUCHOWIE W 2011 ROKU

Barbara Czołnik

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie

Działania edukacyjne Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie w 2011 roku przebiegały pod hasłem „Lasy dla ludzi” zaproponowanym przez Organizację Narodów Zjednoczonych, która ustanowiła ten rok Międzynarodowym Rokiem Lasów. Uroczyste otwarcie Międzynarodowego Roku Lasów w ośrodku odbyło się 17 stycznia z udziałem Piotra Grygiera, dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu. Z okazji tej inauguracji zaprezentowano referat ośrodkowy zatytułowany „Lasy dla ludzi”. Podsumowano też pierwszy etap XXIV edycji konkursu „Mój Las” z regionu południowej Wielkopolski. W kolejnych wydaniach kwartalnika edukacyjno-informacyjnego „Zagajnik”, adresowanego do leśników i nauczycieli, zamieszczono specjalne artykuły na temat celów, kluczowych przesłań i komunikatów wspierających tezy paneuropejskiej strategii komunikacji związanej z Międzynarodowym Rokiem Lasów. Zamieszczono też syntetyczne informacje na temat lasów w Polsce, Europie i na świecie, które zawierały charakterystyki lasów i leśnictwa w tych regionach. Wydawnictwem specjalnym w tym roku było dzieło profesorów Dariusza J. Gwiazdowicza i Jerzego Wiśniewskiego zatytułowane „Estetyka lasu”. Jest to zupełna nowość na polskim rynku wydawniczym adresowana do miłośników lasu oraz czytelników związanych ze środowiskiem leśnym. Autorzy tej książki przyznają, że jest ona poszukiwaniem odpowiedzi na pytania: *Jak obudzić drzemiącą w nas wrażliwość na piękno przyrody? I jak sprawić by przyrodnik i leśnik patrzył na przyrodę oczami artysty?* Dla dzieci i młodzieży opracowano i wydano kolejną broszurę z cyklu „Las – czy go znasz?” poświęconą darom lasu. Broszurze nadano tytuł „Skarby

*Adres do korespondencji – Corresponding author: Barbara Czołnik, Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie, ul. Działyńskich 2, 63-322 Gołuchów,
e-mail: barbara.czolnik@okl.lasy.gov.pl*

leśne” zamieszczając w niej wiele zagadek, rebusów i krzyżówek atrakcyjnych dla tej grupy wiekowej.

Z okazji Międzynarodowego Roku Lasów zorganizowano dwa konkursy pod hasłem „Lasy dla ludzi”. Jeden z nich był wydarzeniem o zasięgu wojewódzkim i odbywał się pod patronatem honorowym dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Kuratora Oświaty. Gimnazjaliści dobrani w trzyosobowe zespoły tworzyli metodą projektu prace pisemne w postaci raportów, esejów lub wywiadów mające wykazać stosunek ludzi do lasu w środowisku lokalnym. Ponadto ich zadaniem było wykonanie plakatu pod hasłem „Lasy dla ludzi”. Pod tym samym hasłem przeprowadzono konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży z południowej Wielkopolski. Konkurs obejmował cztery grupy wiekowe. Zgodnie z regulaminem każda grupa wiekowa miała określony temat i technikę wykonania prac. Uczniowie klas od I do III szkoły podstawowej techniką pastelu olejnego wykonywali prace pod tytułem „Mój wypoczynek w lesie”. Druga grupa wiekowa, czyli uczniowie klas IV–VI szkoły podstawowej posługując się farbami plakatowymi tworzyli prace pod tytułem „Szacunek las – jest nasz”. Zadaniem gimnazjalistów było wykonanie prac techniką kolażu na temat „Las jest miejscem pracy”. Natomiast czwarta grupa wiekowa, czyli uczniowie szkół ponadgimnazjalnych mieli do wyboru ołówki, tusz lub węgiel, którymi mogli tworzyć prace na temat „Las ma wiele funkcji”. Konkurs ten cieszył się dużym zainteresowaniem. Wzięło w nim udział 400 uczestników, a nagrodzone prace były prezentowane na festynie edukacyjnym „Spotkanie z lasem”, który odbywa się co roku w ośrodku. Także coroczny, ogólnopolski konkurs krasomówczy „Bajarze z Leśnej Polany” przebiegał pod hasłem „Lasy dla ludzi”. Prezentowane gawędy nasycone były refleksjami wynikającymi z osobistych kontaktów człowieka z lasem. Z okazji corocznego święta „Dnia Ziemi” zorganizowano w ośrodku konkurs fotograficzny na temat „Ośrodek Kultury Leśnej w moim obiektywie”. Nadesłane prace zostały ocenione i wyeksponowane w sali kolumnowej „Powozowni”, gdzie odbywały się główne obchody „Dnia Ziemi”. W trakcie tego święta przeprowadzono również quiz testujący wiedzę uczniowską na temat lasów w Polsce, Europie i na świecie. Nadspodziewanie dużym powodzeniem w 2011 roku cieszył się ogólnopolski konkurs na nadanie imion czterem nowym żubrom, jakie urodziły się w Pokazowej Zagrodzie Zwierząt. W konkursie tym wzięły udział 304 osoby, które wymyśliły 774 imiona.

Powszechną formą edukacji leśnej prowadzonej w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie jest przewodnictwo po wystawach. W minionym 2011 roku przewodnicy muzealni oprowadzili po Muzeum Leśnictwa ponad 14 tysięcy osób. Oprócz wystaw stałych turyści mogli się zapoznać z wystawą okolicznościową wykonaną z okazji Międzynarodowego Roku Lasów. Coraz większym powodzeniem cieszą się oferowane przez ośrodek „zielone szkoły”. W opisywanym 2011 roku pracownicy Działu Edukacji i Informacji obsłużyli 17 „zielonych szkół”, w których uczestniczyło 385 uczniów, głównie z terenu Wielkopolski. Dużym zainteresowaniem szkół cieszyły się pojedyncze lekcje terenowe i muzealne. W minionym roku ośrodek wzbogacił ofertę dydaktyczną o trzy nowe tematy. Przeprowadzono 134 lekcje, w których uczestniczyło 3473 uczniów. Najbardziej popularnymi były

zajęcia w parku-arboretum zatytułowane: „Szukamy dendrologicznych skarbów” – 38 zajęć, „Wiosna budzi zapachami i kolorami” – 15 zajęć, „Jesienne obserwacje” – 12 zajęć, „Jak żyje las?” – 9 zajęć, marsz na orientację „W głąb lasu” – 4 zajęcia. Lekcje polegające na rozpoznawaniu ssaków leśnych prowadzone były również w Pokazowej Zagrodzie Zwierząt. Coraz częściej nauczyciele zamawiają lekcje muzealne pt.: „Gatunki leśne z Polskiej Czerwonej Księgi”, w opisywanym roku zrealizowano ich 20. Tyle samo przeprowadzono warsztatów plastycznych dla dzieci, które odbywają się w specjalnej pracowni. Ponadto kilkakrotnie zrealizowano lekcję „Ptaki dziuplaki” na wystawie terenowej z zakresu ochrony lasu oraz lekcje muzealne o lasach w Polsce. Prowadzono także warsztaty terenowe dla nauczycieli przedmiotów przyrodniczych. W ubiegłym roku odbyły się trzy takie warsztaty. Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie jest atrakcyjny dla uczniów szkół plastycznych i dojrzałych artystów, którzy organizują tu plenery artystyczne. W minionym roku na terenie ośrodka odbyło się kilka plenerów malarskich oraz warsztaty ceramiczne. Gołuchów odwiedzili między innymi artyści amatorzy z wielu miejsc Polski zrzeszeni w Stowarzyszeniu Artystów Lekarzy oraz uczniowie Liceum Plastycznego ze Zduńskiej Woli i Kalisza.

Pracownicy Działu Edukacji i Informacji zajmowali się także organizacją i prowadzeniem ekologicznych imprez okolicznościowych, takich jak festyn „Spotkanie z lasem” oraz „Dzień Ziemi”. Podczas festynu edukacyjnego odbywały się spektakle ekologiczne w wykonaniu dzieci i młodzieży, pokazy dawnych rzemiosł związanych z lasem, konkursy i zabawy. W festynie uczestniczyło blisko tysiąc osób z południowej Wielkopolski. Na „Dzień Ziemi” przybyły do ośrodka teatryki przedszkolne i licealne oraz gimnazjaliści walczący o odznakę „Honorowego Opiekuna Miejsc Przyrodniczo Cennych w Gołuchowie”, harcerze oraz przedstawiciel władz lokalnych, którzy wspólnie świętowali ten dzień. W imprezie tej wzięło udział ponad 500 osób. Zorganizowano także coroczne akcje „Sprzątanie Świata” oraz „Ratujmy kasztanowce”, w których wzięło udział 110 osób. Pracownicy ośrodka uczestniczyli także w festynie „Lasom Przyjazny”, który odbywa się corocznie w różnych miejscach na terenie Wielkopolski wybieranych przez Polskie Towarzystwo Leśne, oddział Poznań. Brali czynny udział w „Dolnośląskim Festiwalu Leśnym” we Wrocławiu wystawiając tam własne stoisko do prowadzenia edukacji leśnej. Pracownicy brali również udział w „Festiwalu nauki i sztuki” na Uniwersytecie w Siedlcach, gdzie z okazji Międzynarodowego Roku Lasów wygłosili referat na temat „Edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych w latach 2001–2010” oraz eksponowali wystawę „Lasy dla ludzi”. Nie zabrakło ośrodka także na Targach Turystycznych „Lato 2011” w Warszawie. Pracownicy działu edukacji odwiedzili też Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu i Centrum Kształcenia Ustawicznego w Marszewie z prelekcją z okazji Międzynarodowego Roku Lasów. Wzięto także aktywny udział w konferencji „Współczesne zagadnienia edukacji leśnej społeczeństwa” wygłaszając tam referat na temat: „Treści leśnych w podręcznikach szkolnych”.

W minionym roku ośrodek wzbogacił się o nowe pomoce. Zakupiono 10 mikroskopów typu Smart oraz zestaw drewnianych zabawek edukacyjnych. Powstały też stoiska terenowe w postaci ksylofonu i ekspozycji 10 drzew lasotwórczych. W ich

sąsiedztwie wykonano „ścieżkę zmysłów”, przydatną w edukacji osób niepełnosprawnych. Stoiska te oraz ścieżka zlokalizowane zostały w sąsiedztwie obiektu edukacyjnego „Obora”, po to, aby mogli z nich korzystać uczestnicy „zielonych szkół”. Prowadzona w dziale biblioteka wzbogaciła się o 31 nowych publikacji z zakresu leśnictwa oraz edukacji ekologicznej. Zakupiono także zintegrowany system obsługi biblioteki „Weblis” umożliwiający prowadzenie i korzystanie z niej w sposób elektroniczny.

Istotną częścią Działu Edukacji i Informacji jest prowadzenie wydawnictw. Oprócz wspomnianych wyżej publikacji w 2011 roku, staraniem pracowników ośrodka ukazał się album „Świętemu Hubertowi Cześć!” oraz przewodnik po wystawie muzealnej „Technika leśna”. Wznowiono też monografię „Gołuchów – rezydencja magnacka w świetle źródeł” oraz pakiet metodyczny „Lekcje w lesie czyli praktyczne formy edukacji leśnej”. Wydano 10 tom „Studiów i Materiałów Ośrodka Kultury Leśnej” oraz pozycję pod nazwą „Aktywność leśników w Oflagu II C Woldenberg oraz ich znaczenie w rozwoju szkolnictwa leśnego i gospodarki leśnej”. Redagowano na bieżąco stronę internetową www.okl.lasy.gov.pl, do odwiedzenia której serdecznie zapraszamy.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA OŚRODKA KULTURY LEŚNEJ W GOŁUCHOWIE W 2011 ROKU

Streszczenie

Działania edukacyjne Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie w 2011 roku przebiegały pod hasłem „Lasy dla ludzi” zaproponowanym przez Organizację Narodów Zjednoczonych, która ustanowiła ten rok Międzynarodowym Rokiem Lasów. Z tej okazji przeprowadzono w ośrodku cztery konkursy, wydano drukiem w kwartalniku „Zagajnik” cztery artykuły okolicznościowe, opracowano i wygłoszono w różnych ośrodkach referat pt.: „Lasy dla ludzi”. Dużym wydarzeniem było wydanie drukiem nowatorskiej na naszym rynku publikacji pt.: „Estetyka lasu”, przeznaczonej dla leśników i przyrodników. Oprócz tego staraniem ośrodka wydano pięć innych publikacji popularno-naukowych. Dla dzieci opracowano i wydano kolejną broszurę z cyklu „Las – czy go znasz?” poświęconą darom lasu. Po raz kolejny zorganizowano obchody „Dnia Ziemi”, festyn edukacyjny „Spotkanie z lasem” oraz akcję „Ratujmy kasztanowce”. Coraz większym zainteresowaniem szkół cieszą się „Zielone szkoły” i pojedyncze lekcje terenowe i muzealne. W minionym roku ośrodek wzbogacił ofertę dydaktyczną o trzy nowe tematy. W 2011 roku pracownicy Działu Edukacji i Informacji obsłużyli 17 „zielonych szkół” oraz 134 lekcje, w których uczestniczyły 3473 osoby. Wzięli udział także w festynie „Lasom Przyjazny” w Ostrowie Wielkopolskim, w „Dolnośląskim Festiwalu Leśnym” we Wrocławiu oraz w targach turystycznych „Lato 2011”. Dział Edukacji i Informacji wzbogacił się o nowe pomoce dydaktyczne w postaci mikroskopów, drewnianych zabawek edukacyjnych, książek oraz stoisk

terenowych i ścieżki zmysłów. Redagowano też na bieżąco stronę internetową www.okl.lasy.gov.pl, do odwiedzania której serdecznie zapraszamy.

Słowa kluczowe: Ośrodek Kultury Leśnej, edukacja leśna, zielone szkoły, lekcje terenowe, Międzynarodowy Rok Lasów

EDUCATIONAL ACTIVITY OF THE FOREST CULTURE CENTRE IN 2011

S u m m a r y

Educational activity of the Forest Culture Centre in 2011 were conducted under the banner of "Forests for People" proposed by United Nations, which established 2011 – the International Year of Forests. In the Forest Culture Centre were taken four contests, published series of four occasional articles in quarterly "Zagajnik" ("Grove"), prepared and delivered in some partner institutions the paper "Forests for people". The big event was the print of the innovative on our market publication titled "Estetyka lasu" ("Forest aesthetics") intended for foresters and naturalists. Besides of this with trying of the Centre five other popular-scientific publications were published. The next booklet for children in the series "Las – czy go znasz?" ("Forest – do you know it?") was prepared under the title "Leśne skarby" ("Forest's treasures"). The Earth Day, educational festival "Spotkanie z lasem" ("Meeting the forest") and action "Ratujmy kasztanowce" ("Let save our chestnut trees") were taken for the next time. The bigger and bigger interest of green schools, outdoor and museum lessons were registered. Last year the Forest Culture Centre enriched the teaching offer in three new subjects. The workers of the Educational and Information Department of the Centre were lead 17 green schools and 134 lessons with 3473 participants. The same workers took part in festival "Lasom Przyjazny" ("Friendly to forests") in Ostrów Wielkopolski, "Dolnośląski Festiwal Leśny" ("Dolnośląski Forest Festival") in Wrocław and tourist fair "Summer 2011" in Warszawa.

The Education and Information Department was enriched itself in new teaching aids in the form of microscopes, wooden educational toys, books and field stands and the path of senses. The webside www.okl.lasy.gov.pl was being edited up-to-date.

Key words: Forest Culture Centre, forest education, green schools, outdoor lessons, International Year of Forests

Ryc. 1. Warsztaty plastyczne (fot. J. Wróbel-Mróż)
Fig. 1. Artistic workshops (photo by J. Wróbel-Mróż)

Ryc. 2. Zajęcia terenowe w parku-arboretum (fot. J. Wróbel-Mróż)
Fig. 2. Outdoor class in the park-arboretum (photo by J. Wróbel-Mróż)

Ryc. 3. Obchody Dnia Ziemi, 19 kwietnia 2011 roku (fot. R. Koch)
Fig. 3. The Earth Day celebration, 19th April 2011 (photo by R. Koch)

Ryc. 4. Występ artystyczny podczas festynu „Spotkanie z lasem”, 3 czerwca 2011 roku (fot. A. Antonowicz)
Fig. 4. Artistic performance during festival "Meeting the forest", 3rd June 2011 (photo by A. Antonowicz)